

Sportul românesc se afla într-o săptămână de grație. După victoriile băieților la campionatul de handbal din Franța, a venit rândul atletelor Alina Astafei și Doina Melinte să se evidențieze, în cadrul campionatului european de atletism.

Melinte a câștigat seria întâi, cu timpul 2 minute, 1 secundă și 76 sutimi.

Competiția cineaților amatori

În cadrul Festivalului Național „Cântarea României”, au avut loc în București vizionările pentru competiția cineaților amatori „Pelucula de aur” (afiată la ediția a XI-a). La eveniment au fost prezentate 30 de filme, produse de cineacluburile din întreprinderile Capitalei.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALE PERSONALE

18 FEBRUARIE

Duminică. Ne înțelesesem să nu merg la spital ca să mă îngrijesc de casă și de ale mele. Dimineața am avut însă o mare neliniște în privința Voichii și m-am dus s-o văd. Bine am făcut. Datorită calmantelor se află într-o stare foarte agitată, stăpânită de frică. Am reușit s-o fac să mănânce și până la urmă s-a toropit. Am lăsat-o dormind adânc. Dr. Câmpeanu îmi spune că starea ei se datorează combinării mai multor calmante, acestea totuși, inevitabile, ca s-o ferească de dureri prea mari.

Ștefan J. Fay, Caietele unui fiu risipitor. Fragmente de jurnal, București, Humanitas, 1994, p. 280

Dorința care mă torturează fără a avea un obiect, o dorință rebelă, hărțuită de vederea imaginilor înregistrate fără voința noastră, pentru că se pare că, asemenea unui subtil aparat de fotografiat, creierul absorbe totul pe pelucula lui de neimaginat.

Deasupra patului, în dreptul locului unde dorm eu, se află o gravură de Chagall. Ulise legat la ochi, cu urechile infundate cu ceară, dar ascultând deasupra vaporului sirenelor de corp de păsări atacându-i pe bărbății răătăciți pe mare. Îmi place gravura, e atât de adevărată că sirenelor au corp

de păsări, și nu de pești: dorințele sunt aeriene, zburând cu subtilitate de la un lucru la altul aiorând cu iluziile aerului la care omul e puțin adaptat. Omul, ca în Psalmii lui David, un vierme care se poate răsuși în apă sau chiar în foc, dar căruia îi e refuzată sfera aerului, asta înainte de a se metamorfoza în flutur sau spirit etî. În orașul acesta superb, dorințele sunt excitate la culme, natura se estompează, ținută la respect de arhitecturile fantastice ale granitului și asfaltului. Mă liniștesc de „a dori” privind intens un măr, miroșindu-l, observând structura lui sofisticată: o planetă în miniatură.

Mă liniștesc de boala civilizației: consumul, incitația la producerea dorințelor - coji goale, munți în formă false fără nici un conținut, decât o vanitate pasageră a unor minți avide de câștig rapid.

Și totuși... o pereche de pantofi de lac dallinieni, pe care s-au pictat flori și animale desenate din memorie, au trezit în mine vise și dorul de a răsfăi albume, dorul de a desena și pune cuvinte, unele după altele, pe o simplă foaie de hârtie.

Rene s-a întors acasă mai târziu, cu o expresie străină pe față. Un om cu totul străin, mi-am spus, un ego nou, care vrea să lupte și să ia conducerea, să strivească celelalte ego-uri esențiale, cele cu care eu sunt obișnuită de ani.

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Studentii eterni la cârciuma „Doi chiloți”

În 1989, Cristian Ciobanu era student în anul I la Facultatea de Mecanică. „Dădusem aici cu toate că nu prea știam cu ce se mănâncă profesia de inginer mecanic și cam ce și cât tre’ să tocești ca să ajungi să fii repartizat în vreo fabrică amărâtă. Importantă era repartiția la oraș. Cu părinți cadre didactice, care frământaseră am la rând «glorurile» patriei, repartiția în mediul urban era un avantaj. Era și un spirit de turmă, cei buni la matematică și de la singura clasă de elită (matematică-fizică, a unui liceu industrial, cum le botezase Ceaușescu pe atunci, un liceu destul de bun de altfel, dintr-un oraș de provincie) trebuiau să se ia după ce făceau cei din promoțiile mai mari.

«Elitele» la matematică se înscriau negreșit la Politehnică, și de aici, Construcțiile de Mașini de la Mecanică era chipurile facultatea cea mai bună. Întrucât Ceaușescu construia în continuare societatea socialistă (deja multilateral dezvoltată și propășea tineretul spre cele mai înalte culmi ale civilizației prin fabrici și uzine, era nevoie de ingineri. Cât eram eu de bun, am

ratat un examen în prima sesiune, una pentru că nu eram învățat să tocesc materie teoretică multă, doi fiindcă în lași erau discotecii studentești faine, restaurante, baruri și fete frumoase cât colo, iar acasă, la cămin, nu te controla nimeni când vii și nici nu te puneau să suflî în fiolă! O țineam din cheful în cheful. Bani! Bani! Bani! Bani! de un pachet, soseau negreșit. Când încă mai aveam bani, chioleam de la cursuri, unde șeful de semicursul ținea prezența pe conducător, deși la multe ore lipsite se primeau avertismentele care mergeau până la exmatriculare. Însă nu-mi era frică, mergeam la cărmăș cu colegii mai nebuni, câteodată încă de dimineață. Stăteam la coadă la bere. În februarie 1989 era criză mare la acest sortiment de băutură și se dădea pe sub mână berea la sticlă. Șefii de restaurante primeau un număr fix de navete. Obligativ îi băgau la pachet și o farfurie cu porțiole din pește sau cu creveți sleiți, dar eram bucuroși că beam, fie și bere la halbă.

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

18 februarie (sâmbătă)
Soarele a răsărit la 7:11, a apus la 17:48
Luna a răsărit la 15:34, a apus la 6:18
Sărbătoare creștină:
Sfântul Leon, Episcopul Romei; Sfântul Agapit, Episcopul Sinadei

S-a întâmplat la 18 februarie 1989

● Reprezentanții partidelor socialiste și comuniste din Franța au reluat negocierile cu scopul definitivării unor platforme comune în vederea alege-

rilor municipale din martie 1989. După cum s-a anunțat, conducătorii acestor partide au căzut de acord în luna ianuarie ca socialiștii și comunistii să intre împreună în competiția electorală din luna martie.
● În cursul unei reuniuni a PC Italian pe tema „Mezzogiorno, statul și Europa”, desfășurată în Avellino, Achille Occhetto, (secretarul general al PCI) a criticat sistemul politic și instituțional din sudul Italiei. El s-a pronunțat pentru crearea unei ample alianțe a forțelor politice de stânga.
● Dinu Pescariliu a învins cu scorul de 6-3, 6-1 pe jucătorul Ponomarev din URSS, în sferturile de finală ale turneului de juniori de la Sofia.
Ramona VINTILĂ

DE LA FABRICA DE MÂNCARE LA CIRCUL FOAMEI

Circurile foamei s-au lansat ca fabrici de mâncare în 1985. Era vorba despre un capitol din proiectul amplu al sistematizării Bucureștiului. Construirea complexurilor agroalimentare și a „caselor de sănătate” făceau parte din modernizarea noii societăți, „ca o dovadă a grijii partidului pentru o alimentație sănătoasă, pentru timpul liber al populației, dar și pentru prevenirea îmbolnăvirii”. Să le rămână și tovarășelor femei timp pentru copii, familie, instrucție, o carte, un film. Așa au fost gândite la început lucrurile, expuse într-o cuvântare a lui Ceaușescu, lansate dezbaterii publice. Complexele trebuiau să monopolizeze distribuția hranei bucureștenilor. Aprovizionarea să se facă centralizat, să se termine cu veșnica problemă a cozilor, fiindcă „urla străinătatea”. Ceaușescu fusese convins că în România este mâncare destulă. Ideea era susținută și statistic de raportările fictive. Potrivit acestora, în țară se producea suficient, astfel încât România putea să-și exporte produse alimentare în contul datoriei externe. Și se exporta. Ce nu, rămânea „la intern”. Adică mai nimic. Așa se născuse și banul cu scroafa lui Gheorghe, care a făcut 11 porci, Ceaușescu a zis foarte bine, 10 îi dați la consumul intern, restul la export. Scroafa lui Gheorghe făcea însă un singur porc. Deci, mâncare era suficientă în țară, dar era prost distribuită, preferențial, după interesele comercianților. Sau se fura și se vindea la negru. Se întâmplau amândouă fenomenele. Fabricile de mâncare împreună cu cantinele de întreținere și casele de comenzi trebuiau să rezolve definitiv problema aprovizionării Capitalei.

În primele zile, a fost ca la ziua recoltei. Responsabilii cu aprovizionarea s-au dat peste cap pentru ca halele gigant de la Unirea (foto) și Delfinului să illustreze bunăstarea FOTO: David Rubinger/Getty Image/Guliver

pul gospodinei. Să nu se mai omoare cu gătitul. Veneai cu sufertașul, fiindcă apăruseră sufertașele, și plecai ca la spital, cu mâncare pentru neamul internat. O cooperativă chiar dăduse lovitura, tot așa cum o alta se propicisise confecționând ligheane din aluminiu pentru antenă, ca să prinzii bulgarii. Dar șmecheria cu sufertașul n-a ținut. În primul rând, din punct de vedere psihologic. Sufer-

tașul era sinonim cu sărăcia sau, cum ziceam, spitalul. Așa că au rămas magazine și nu cantine. Proiectul prevedea câte un complex agroalimentar pe sector.
Responsabilii cu aprovizionarea Capitalei au făcut pe dracu’ n patru să umple cele două complexuri cu marfă. În prima zi a fost ca la expozițiile culinare. Stăteam pe Panteimon, în apropiere de Piața Delfinu-

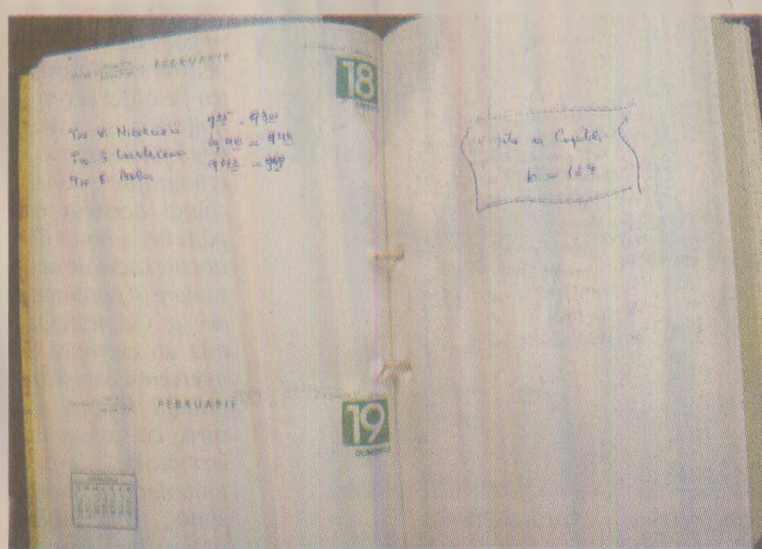
lui. Complexul era înălțat pe malul lacului, o construcție pătrătoasă din beton cu o cupolă gigant (de aici și metafora cu circul). Beton cât într-o hidrocentrală. Betonul era marca comunismului. Dincolo de orice chestie tehnică, era și un simbol pentru construcția durabilă, trănicioasă comunismului, veșnicia. Statisticile ne obișnuiseră cu câteva repere ca oțel, aluminiu, ciment pe cap de

locuitor. Fabricile de mâncare erau o dovadă că și la acest capitol, România nu era mai prejos.

La doi pași de Fabrica de mâncare se construise Casa de sănătate din Str. Socolui (azi Chișinău). Băi, masaje, gimnastică, cabinete medicale. Contracost. Erau gândite după același tipic, câte una pe sector.

(Continuare în pag. a III-a)

Agenda Elenei Ceaușescu

După săptămâna de odihnă la Sinaia și Snagov, soții Ceaușescu au revenit în zi de sâmbătă la lucru.
La 9:25, în biroul Elenei Ceaușescu a intrat, pentru cinci minute, șeful Protocolului de Stat, Vasile Nicolciuiu. După care au fost chemați Silviu Curticeanu și Emil Bobu. Între orele 10:00 și 12:20 a făcut o „vizită în Capitală”.
Niciodată însă, Elena Ceaușescu nu făcea vizite „oamenilor muncii” decât însoțindu-l pe Ceaușescu. Vizitele acestuia de sfârșit de săptămână în Capitală cu nelpisul obiectiv al șantierului Casei Poporului deveniseră obicei. După mărturiile lui Silviu Curticeanu însă, Ceaușescu nu folosea pentru imensa construcție denumirea de Casa Poporului, ci Casa Republicii. Renunțase repede la „Casa Poporului”, el însuși considerând-o „prea demagogică”. Dar, preluat de presa de peste hotare și în special de Radio Europa Liberă, i-a rămas peste ani numele de Casa Poporului. În vreme ce Casa Republicii apărea doar în scrise și discursuri oficiale. În timpul zidirii colosului s-au petrecut și episoade hazlii, având-o protagonistă chiar pe Elena Ceaușescu. Inginerul Ciurel, ascultând indicațiile lui Ceaușescu, avea un

neobișnuit mod de adeziune, a povestit Curticeanu. Când sarcinile secretarului general i se păreau irealizabile, asculta și tăcea. Când lucrul era pe măsură, o „cotea” pe Elena Ceaușescu, șoptindu-i admirativ „are dreptate șeful!”. „Unde l-ați găsit voi pe nebulul acesta, care-mi face vânăți și-și permite să-și spună tovarășului «șefu», ca la un secretar de Primărie comunală?”, s-a indignat Tovarășa imediat. Bun „vâtaf”, Ciurel n-a fost însă retrogradat...
O relație specială instituieră Ceaușeștii între ei și „poporul muncitor”. „Drapelul politic în care se învâluia, ca un apostol neînțeleș, era plata datoriei externe, conținutul dezvoltării economice și construcțiile edilitare”, a scris Dumitru Popescu despre Ceaușescu. „Învățase din istorie că tot ce a rămas grandios peste timp s-a clădit cu sacrificii, cu efort, cu sânge”, căci „timpul edulcorează tragedia și îi dă o coloratură eroică”. Românii trebuiau să-l înțeleagă și urmeze „datori pentru ce făcuse pentru ei”. Nu conta suferințele și efortul lor. Aceasta a fost explicația artizanului propagandei lui Ceaușescu pentru megaobiectivele sale.
Lavinia BETA

Pentru urechile securiștilor, Petre Țuțea îi înjura pe denigratorii lui Ceaușescu

Garsoniera modestă a lui Petre Țuțea era în 1989 ticsită de „tehnică operativă”. Vecinele raportau cine vine și ce discută, în blocul de vizavi era un punct de observație, musafirii luau liful până la ultimul etaj și apoi coborau pe scări pentru a deruta informatorii. Studenții care voiau să-i asculte prelegerile se temeau că vor fi dați afară din facultate, iar ceilalți erau conștienți că sunt filiați la fiecare pas. Interogatoriul celor care îl vizitau pe Nea Petreche s-a întins, începând din ianuarie, de-a lungul câtorva luni. Profesorul Ion Coja își amintește despre vizitele la Țuțea și despre ancheta proastă demarată atunci: „Mulți dintre profesorii de la Universitate, mai ales cei cu nivel politic mai bine certificat, primeau sarcina de a fi «îndrumători de grupă», un fel de diriginți. Nu mi s-a dat această dovadă de încredere decât o singură dată, în 1987, și s-a nimerit ca grupa de anul întâi pe care urma s-o păstoresc timp de patru ani să fie grupa lui Marian Munteanu. Ne-am apropiat imediat unul de altul, dar și de alți colegi ai lui Marian. Nu mai știu cum s-a făcut de l-am dus pe el și alți colegi pe la Țuțea. Felul de a gândi naționalist al lui Marian știam că o să-i facă mare plăcere bătrânului. Mai gândeam ca el și ceilalți colegi ai săi, alde Mugur Vasiliu, Mihai Gheorghiu...
Marian s-a impus repede în facultate prin spiritul de organizare și prin răbdare. La 1 decembrie 1988 se implineau 70 de ani de la Marea Unire. Urma să fie o aniversare fastuoasă la Alba-Iulia. Știu bine că Marian Munteanu și colegii săi au intenționat să facă «ceva» acolo. Alba-Iulia, un gest de afirmare deopotrivi naționalist și anticomunist, dar până la urmă nu s-a mai dat amploare festivităților, acțiunea studentească propusă de Marian la UTC nu a mai fost inclusă în programul oficial de manifestări, așa că planul lui Marian Munteanu a căzut.

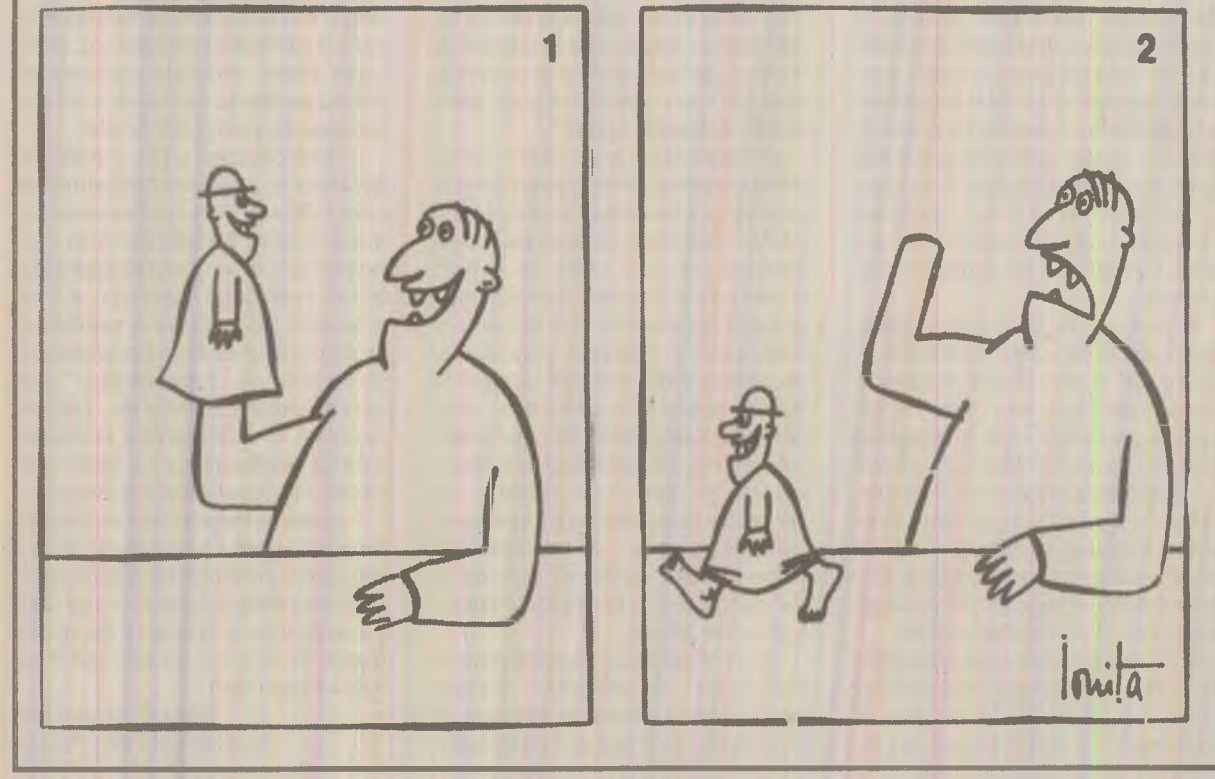
Cred că încă din 1988 s-a constituit un grup numeros de studenți, adunați de mine, de Ioan Alexandru și de Mihai Neagu Basarab, care făceau cu rândul pe lângă Petre Țuțea, unul dimineața, altul după-amiaza. Îl ajutau să se îmbrace, să mănânce, să iasă la o plimbare în Cismigiu sau la masă «La madam Candra», La Scriitori ori la autoservirea de la Salonul spaniol, pe Calea Victoriei. Pe Țuțea singurătatea garsonierii îl inebunea, avea nevoie de interlocutori pe care să-i strunească să gândească bine, corect. Opera pur socratică, indeletnicire pe care o avea din tinerețe, o exersase și pe Cioran, și pe camarazii săi, drept care aceștia numai pe Nae Ionescu îl respectau mai mult decât pe «Petreche»! Ca și Țuțea, de altfel, îl venera pe «Nae».

Era un aranjament excelent pentru toată lumea. În vara lui 1988, întâlnindu-mă cu Cioran ca să-i înmănez un mesaj de la București, când i-am povestit că la București un grup de vreo 25 de tineri, studenți sau absolvenți, se îngărădesc care mai de care să stea o jumătate de zi alături de nea Petreche, a rămas «bouche bée». Mi-a zis că «așa ceva nu este de conceput să se întâmple la Paris, în Occident». Îmi place să cred că i-a trecut prin minte că i-ar fi plăcut și lui să aibă parte de un asemenea tratament, că, cine știe, dacă ar fi rămas în țară, poate că... Cioran mi-a dat un geamantan de haine pentru Țuțea, care i-au venit ca turnate. Și se mira mereu domn «profesor, «cât de bine îi nimerise Emil măsura, cum de n-o uitase după atâția ani!». Mai ales că Emil Cioran era cam un sfert din gabaritul lui Țuțea...
Emil Cioran mi-a povestit de un drum la mare, la Carmen Silva, făcut cu Petreche prin anii '30. Tot drumul nu a fost chip să-l facă pe Petreche să discute despre ce se vedea pe fereastră trenului, despre peisaj...

Cu Țuțea nu se putea discuta decât în metafizic, despre idei și principii, teoretizând neconținut. «Tot așa a rămas?» «Tot», i-am confirmat. Ca impresie, Cioran mi s-a părut bucuros să afle de bine din țară, era interesat de satul românesc, era încrezător în șansele României, ale tineretului din România și, în general, din Europa de Răsărit. Mi-a spus că de la Mircea Eliade are această încredere în tineretul din România, din Est.
L-am încurajat pe Petre Țuțea să scrie memorialistică, dar n-a fost chip să lase filozofia pentru anecdotică. Anecdotică superioară, care ar fi făcut vie gândirea sa filozofică.

(Continuare în pag. a III-a)

CARICATURA ZILEI

CE N-A REUȘIT SĂ OPREASCĂ CENZURA... PÊ SCENĂ ȘI ÎN SALĂ

E ultimul februarie comunist. Timpul începe să se grăbească. În curând aveau să rămână în urmă pentru todeauna anii „marilor cuceriri” ale socialismului. În curând, pe străzile istorice ultimelor decenii avea să se așteptă praful, la început fin, apoi din ce în ce mai dens, al amintirilor. Inceput, încet, realitățile crude ale ultimului sfârșit de iarnă în comunism aveau să se transforme nu în istorie, ci în poveste. Dar lăsând în urmă oameni mutilați pe viață, ființe care învățaseră atât de bine lecția suferinței, încât le devenise o doua natură, dar care se deprinseseră la fel de bine să construiască lumi și să le populeze cu vise. Deșertul din jur naștea idei. Și ideile se transformau uneori în cărți, altele în spectacole și, probabil, de cele mai multe ori, în ore întregi de discuții și de povești petrecute între prieteni și care, din păcate, nu au rămas nicăieri. Cuvinte, gesturi, priviri care au dispărut pentru todeauna. Căci pe-atunci oamenii știau și să vorbească, și să asculte. Februarie '89 este pe o altă planetă. A rămas închis ca într-un clopot de sticlă la care ne uităm astăzi senini și nostalgici. Nostalgia după acel timp în care, pentru că nimic nu era posibil, totul devenea posibil...

Pe-atunci, oamenii învățaseră de mult frumoasa lecție a lui Hamlet, cum că fără vise reze se puteau socoti regi ai nemărginirii, și o trăiau zi de zi. Se scria, se citea, se juca teatru, se mergea la teatru, se trăia, se vorbea, se iubea, totul cu pasiune. Pe-atunci,

Sala Mare a noii clădiri în care Teatrul Național din București a funcționat începând din 1973. Din cauza economiilor la combustibil și energie electrică, în anul 1989 instituția își aștepta spectatori în frig. FOTO: Arhiva Teatrului Național „I.L. Caragiale” din București

oamenii încă visau să nu mai citească romane traduse din care știau, simțeau sau intuiau că se scosese răsunet important, pentru că veneau în contradicție cu doctrina de partid, visau să poată scrie orice, oricând, visau să nu mai tremure în sălile de teatru, visau să nu mai fie nevoiți să facă din orice act de cultură adevărat unul de disidență, să nu se mai ascundă, să nu se mai teamă... Aveau la ce să viseze. Iar cenzura, oficial desființată, ca instituție, în 1977, dar în realitate niciodată dispărută, avea grijă să-i lase să viseze doar atât cât

trebuia. În toți anii '80, la sfârșitul cărora ne aflăm, cenzura devenise una „estetică”, era subtilă și acționă subtil, permițând întotdeauna atât cât trebuia, interzicând întotdeauna atunci când era cazul, uneori fiind sau lăsându-se păcălită. Epoca realismului socialist agresiv, angajat, trecut de mult, iar până la Revoluție mai era puțin, foarte puțin. Decamdată, în aer nu se simțea nimic, viața curgea mai departe, în același ritm, iar „ordinea” impusă de ideologia la putere domnea, stingherită, doar din când în când, de acte de nesupunere și sfidare.

Iar de frigul din case și de umilinta cozilor oamenii încercau să scape cum puteau. Ascultau „Europa liberă” la radio cu baterii și vocea Monicăi Lovinescu îi făcea să viseze la libertate, la lumina lămpilor cu gaz, citeau cărți luate pe sub mână sau la schimb cu un pachet de unt, și ei obținut cu greu, sau mergeau la teatru.

Aici lumea arăta altfel. La teatru actorii făceau minuni. Seară de seară, lumea își schimba înfățișarea. Cenzura, destul de subtilă pentru a îndepărta urmele nedorite din spectacole și destul de puternică pentru

a interzice montări, nu reușea să pună la cârmă imaginația. Într-o scenă și sală, între actori și spectatori se petreceau miracole. Un cuvânt rostit pe scenă deschidea lumi întregi, o inflexiune a vocii schimba cursul istoriei. Prin teatru se trăia. În întunericul sălii, în frigul complicit pe care-l îndulcea doar respirația atâtor oameni adunați laolaltă, fiecare moment întâmplat pe scenă devenea un act subversiv, și asta nu pentru că fiecare montare ar fi conținut în sine aluzii politice sau la contextul social al momentului, ci pentru că îi îngăduia omului să viseze, să emigreze spre alte lumi, să fie liber...

Cum arăta lumea teatrală la începutul lui '89? Mai săracă decât oricând, mai bogată ca oricând... „Mi-aduc aminte de vremurile când era frig în sală și se intrerupea lumina”, povestește actrița Mariana Mișuț. „Acolo, la noi, la Bulandra, aproape la fiecare spectacol se oprime lumina și se auzeau șobolanii în culise. Iar eu întrebam publicul câteodată: «Așteptăm să vină lumina sau jucăm pe întuneric, la lumânări?», și din sală mi se răspundea: «Jucăm la lumânări!». Se aplauda cu mânușile în mână și sala era arhiplină.”

Teatrul nu ducea lipsă de spectatori. Nici de actori minunați, nici de regiști talentați. Se juca mult și în București, și în teatrele din provincie, unde actorii erau repartizați la terminarea Institutului, și exista o complicitate extraordinară între cei de pe scenă și cei din sală.

Să aruncăm o privire în sălile Teatrului Național din București în februarie '89... E iarnă, iar staturile se umplu de oamenii ce poartă căciuli rusești și cojoace care au prea puțin de-a face cu cele autentice țărănești. Femeile, care nu sunt „doamne”, ci „tovarășe” sunt îmbrăcate, pe sub cojoace, cu pulovere croșetate acasă, din mohair, poartă căciuli „de vulpe” luate pe sub mână, prin „relații”, fuste de stofă de lungime regulamentară și câte un fular încert... Garderobe sunt de prisos, pentru că nimeni nu are curajul să înfrunte frigul în numele eleganței. La Sala Mare se joacă „Bădăranii”, pus în scenă de Victor Moldovan, „Caligula” și „Zbor deasupra unui cuib de cuci”, în regia lui Horea Popescu, sau „Harap-Alb”-ul lui Grigore Goțea. La Sala Amfiteatru, „Vassa Ielesnova”, în regia lui Ion Cojar, „Torquato Tasso” al Ancăi Ivanov și „Actorul” lui Mihai Mălaimare, după textul lui Mircea Dinescu, reluat în 2007, la aproape 20 de ani, pe scena Teatrului Masca. „Nu v-ați săturat să fiți mereu spectatori? Stați cuminiți în fotoliile voastre parcă îndemnându-vă unul pe altul: «Să tăcem, sst, sst...». Pentru replica asta erau să mă lege acum 20 de ani”, își amintește Mălaimare în seara premierei.

Iar în programul Sălii Atelier, „Jocul ielelor”, în regia Sandei Manu, și „Idolul și Ion Anapoda”, montarea lui Ion Cojar. Surprinzător, în programul de astăzi al Sălii Atelier, la distanță de 20 de ani... veți regăsi cele două piese, desigur, în alte montări și alte distribuții. Și, la fel de

surprinzător, „Idolul...” de astăzi a fost pus în scenă de același Ion Cojar. Partidul lăsa lucrurile să curgă „firesc”, marile povești ale teatrului universal și românesc nu erau interzise în întregime decât dacă se întâmpla să păcătuiască flagrant față de doctrina de stat, dar, în schimb, erau „periate” pe ici, pe acolo. „Pe scenă erau interzise cuvintele Iisus și Dumnezeu”, își amintește Victor Rebengiuc, „iar în «Scrisoarea pierdută» ne-au cerut să înlocuim, în replica «prea te faci nizonai», cuvântul «nizonai», pentru că avea origine slavă, rusă și era interpretabil...». Se făceau 15-20 de vizionari ideologice ale unei piese, până când era «curățată» și adusă la ideologia vremii. Și le-am zis o dată: «Acum cred că puteți să jucați dvs. În locul nostru, cred că ați învățat piesa pe de rost, de când o tot vizionați...», ne-a povestit actorul Victor Rebengiuc.

Dar ce n-a putut să controleze cenzura nicicând a fost imaginația și puterea cuvântului rostit. Într-o lume în care oamenii nu trăiau, ci supraviețuiau, teatrul era unul dintre puținele prilejuri de a-ți recăpăta demnitatea, în fiecare zi chinuită. Teatrul era drumul sigur către libertate.

Monica ANDRONEȘCU

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Studenti eterni la cârciuma „Doi chiloți”

(Urmare din pag. 1)

De acolo plecam la cel mai modern bar, «Select», unde beam spritz pe acordurile trupei «Europe», jocuri de lumi, fete de fițe, dar preturi rezonabile. Lumea bună fuma Kent. Alte cârciumi interesante în Iașul anului 1989 erau supranumite «Doi chiloți», «La gardul verde»-locul de întâlnire al boemilor-sau «Vânătorul», ce era un restaurant care se umplea de mușterii sămbăta și duminica. Situat în Parcul Copou, avea terase largi și multe, cum astăzi nu mai găsești. Se servea bere la kilogram în sticle cu găte lung, destul de inestetice, dar berea era mult mai bună decât cea de astăzi. Însă crâșma studentului de rând era Bucșinescu, după numele

cartierului aflat în imediata apropiere a complexului studentesc «Tudor Vladimirescu». Aici își făceau veacul studenții eterni. Unul dintre ei făcea mare valvă, pentru că se afla de 15 ani, zice-se, în facultate. Fentase an de an legea, scoțându-și scutiri medicale. Era la Construcții, o facultate nu foarte căutată atunci, și a stat mai întâi în căminul din spatele crâșmei Bucșinescu. Dimineața se trezea și își bea, în loc de cafea, berea pe terasă. Ca el, studenții eterni, erau foarte mulți. Avantajele erau că nu muncea, părinții te țineau, dacă erau de treabă, pe banii lor. Și beneficiai de cartele ceva mai ieftine la cantinele studențești, gratuite pe mijloacele de transport și liber în discotecă, la spectacole etc. În vacanțele de vară

puteai să stai în cămin pentru că aveai restante, mai mergeai și frecai menta și pe acasă. Pe scurt, acesta era programul leșenilor. Mai trebuie spus că la crâșma din Bucșinescu veneau toți amărății cartierului, dar predominant erau studenții. Mai tot timpul era coadă, pentru că era ieftin și, mai ales, se dădea și pe datorie. Barmanița oprea la început carnetele de student, până datornicii au început să renunțe la ele. Atunci a oprit studenților doritorii de bautură, dar fără bani, buletinele. Dar chiar și așa, mulți întârziiau să le recupereze. Așa se face că doamnele barmanițe strânseseră o sacoașă întregă cu acte de identitate de la studenții datornici la consumație.”

(a consemnat Cristinel C. POPA)

DIN ARHIVA CC AL PCR

Propuneri privind organizarea instruirii anuale unitare a organizatorilor de partid, președinți ai consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste

În baza instrucțiunilor CC al PCR urmează să aibă loc instruirea anuală unitară a organizatorilor de partid, președinți ai consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste.

1. Instruirea anuală a organizatorilor de partid, președinți ai consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste, să se organizeze în mod unitar la București, în ultima decadă a lunii februarie 1989, potrivit programului alăturat.
2. Activitățile prevăzute în programul de instruire să se desfășoare în plen, precum și pe grupe de județe cu condiții asemănătoare și să cuprindă:
 - a) Expuneri pe probleme de fond ale politicii partidului nostru, în spiritul tezelor, orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului la Ședința comună a Plenarei CC al PCR și organismelor democrației muncitorești revoluționare, precum și la Plenara lărgită a Consiliului Național al Agriculturii din noiembrie și, respectiv decembrie 1988, privind:
 - Creșterea exigenței și răspunderii consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste în organizarea și desfășurarea campaniilor agricole, în îndeplinirea exemplară a tuturor sarcinilor din agricultură.
 - Realizarea programelor de dezvoltare a agriculturii și în făptuirea noii revoluții agrare, îmbunătățirea stilului și metodelor de muncă, perfecționarea întregii activități organizatorice și politico-educative.
 - b) Seminarizarea organizatorilor de partid, președinți ai consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste privind modul în care și-au însușit hotărârile de partid și

legile țării, tezele, indicațiile și orientările secretarului general al partidului, îndeosebi în domeniul agriculturii, precum și tehnologiile stabilite; preocuparea lor pentru a asigura aplicarea neabătută în practică a acestora.

c) Dezbateră teameinică, în spirit critic și autocritic, a activității desfășurate și a neajunsurilor manifestate anul trecut, a măsurilor luate și acțiunilor ce trebuie întreprinse în continuare pentru ca în anul 1989 să se obțină cele mai mari producții vegetale și animale, realizarea exemplară, cantitativă și calitativă a obligațiilor contractuale și a sarcinilor de livrări la fondul centralizat al statului.

d) Schimburi de experiență în institute și stațiuni de cercetări, în unități agricole de stat și cooperatiste distincte cu înaltul titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare”.

e) Vizionarea unor filme documentare prin care să se prezinte atât experiența înaintată a unor IAS și CAP ce realizează an de an producții agricole, cât și o serie de lipsuri manifestate în multe unități, în ce privește organizarea și desfășurarea campaniilor agricole, evaluarea, recoltarea și livrarea producțiilor la fondul centralizat al statului, aplicarea tehnologiilor, folosirea fondului funciar, a bazei tehnico-materiale și a forței de muncă, în respectarea normelor de ordine și disciplină care au determinat obținerea de producții scăzute la cereale, plante tehnice, în horticultură și zootehnie.

* În conformitate cu orientările și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind activitatea din agricultură, în cadrul expunerilor,

seminarizărilor, dezbaterilor, schimburilor de experiență și a celorlalte activități ce se vor organiza cu prilejul instruirii se va pune un accent deosebit pe modalitățile practice de acțiune și răspunderile ce revin organizatorilor de partid, birourilor de coordonare a activității politico-organizatorice de partid, birourilor de coordonare a activității consiliilor populare și birourilor executive ale consiliilor unice agroindustriale în:

- Îmbunătățirea radicală a muncii organizatorice și politico-educative desfășurate de organizațiile de partid de la sate, a activității tehnico-economice în cadrul fiecărui consiliu unic agroindustrial, promovarea fermă a ordinii, disciplinei, răspunderii și spiritului revoluționar, astfel încât toate unitățile agricole să obțină producții cel puțin la nivelul prevederilor planului de stat;
- Introducerea unei ordini desăvârșite în apărarea fondului funciar, cultivarea cu randament maxim a tuturor terenurilor prin aplicarea cu strictețe a tehnologiilor stabilite, realizarea întocmai a programelor de creștere a suprafețelor și de ridicare a potențialului productiv al pământului, executarea noilor lucrări de irigații, desecări și combatere a eroziunii solului, exploatarea cu înaltă eficiență a amenajărilor existente;
- Creșterea răspunderii stațiilor de mecanizare a agriculturii pentru realizarea producțiilor planificate și aplicarea fermă a prevederilor legii ca veniturile acestora să fie strâns legate de rezultatele unităților pe care le deservesc.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR - Secția Cămin, dos. nr. 4/1989

ARTICOLUL ZILEI

Ori de câte ori pronunțăm mirificul nume al „Țării Oașului” suntem tentați să îmbrăcăm noțiunea de veșminte colorate și sonore ale metaforei, să-i conferim aureole baladei desprinsă din gradațiile de jos ale Cronosului, căutându-i obârșia în străfulgerările istoriei, în vetrele de piatră străjuite de falnici stejari sub seninul unui cer protector. Dincolo de poezia fascinantă a locurilor și oamenilor se gravează pe fața „țării” cicatricele seculare ale unei vieți aspre, dar demne, peste care s-a așternut tămăduitor polenul multicolor al ultimelor decenii. Oașul își are istoria sa, istorie scrisă în străvechi obiceiuri și datini, în casele strânse ca niște pumni viguroși pe obține, în pasul domol și tăcut, în sclipirea ascuțită și subtilă a tipiturilor, în năvalnicul joc, în cămășile în care oșenele și-au brodat cu gingășie sufletul. Pământul se metamorfozează aci în strânsura palmei vânoase, primind generos caratele bobului de grâu auriu, lemnul se supune docil, modelându-se în obiect utilitar sau ornamental, lutul primește pe roata olarului forma blidului, așteptând împlinirea belșugului.

Fizionomia severă a oșanului - pe care și-o subliniază demn în timp ce e prins în statornică activitate - capătă infuziuni solare și degajează o caldă spiritualitate când în zilele de sărbătoare, sufletul său se dezlănțuie într-un festin al optimismului și energiei contaminante. La nunți, la botezuri, la hore, la Sâmbra oilor, la șezători și pe scenele lăcașelor de cultură... Acasă devine tatăl sobru și preocupat de numeroasa sa familie, în care crește coconii și pruncuțe... Aripa noului destin modelează condiția rurală a Oașului, infiltrând amprente ale citadinului vizibil în toate straturile: edilitar, economic, social și cultural. Case noi, luminoase, magazine sătești spațioase, școli, dispensare, cămine culturale dau replica prezentului. Războiul de țesut devine act de piesă rară de muzeu, căci integrându-se ritmului civilizației și progresului național, Oașul dispune azi de mai multe întreprinderi ce conturează zona industrială a Țării Oașului.

Răsfloiesc albumul fotografic „Țara oășului”, realizat de Ioniță G. Andron. Două mărturii: bătrâni patriarhi, cu părul „rătunzit” și fețe de război, având alura unor soli ai trecutului veniți să omagieze noua generație a coconilor zburdalnici, cunosători ai slovelor (dintre care mulți vor părăsi temporar meleagurile natale spre a spori mai apoi numărul conștiințelor intelectuale revenite la locul de băștină, spre a pune umărul la ridicarea noii țări); căsuțe cu vechi temelii ce privesc cu admirație statura semeață a noilor blocuri ridicate în vecinătatea lor, pe artelele Neureștilor și ale satelor oșenești... Degajată de emoția animată, obiectivul fotografic înregistrează secvențe din marele flux al naturii și vieții oșenești, propunându-ne o incursiune în spațiu și timp, intersectând orizontale și verticale ale fizionomiei Oașului. Privită cu atenție, interes și simpatie, imaginea fixată pe hârtia fotografică declanșează autentice emoții reușind să anime imaginea statică, să-i inoculeze pulsul inițial, care

de fapt, zvâcnește dincolo de ea. Vitregită prin condiția zgârcită a fotoreportajului, imaginea globală a Oașului se cere completată prin răsfoirea și a altor albume-cărți apărute sub egida forurilor culturale județene: „Oțenii nu o lăs”, „V. Ioniță” (monografie cu reproduceri), „Laureați ai Marii Cantate”, „Stop-cadru. Din creația fotografică a sâtmăreni”, „Artiști plastici sâtmăreni”, „Lemnul - valori funcționale și artistice”.

din care nu mai pleacă azi nimeni, oamenii găndu-și rostul acasă). Asistăm la un proces invers, mai ales în ceea ce privește intelectualitatea (medici, cadre didactice și ingineriști). Oameni cum sunt dr. Pop Mihai (directorul spitalului din Negrești-Oaș, supranumit de pacienți „părinte sufleteș”) sau Valer Ghița (azi pensionar, fost câteva decenii director al Sectorului de industrializare a lemnului Bixad) sunt dintre acei sfințiți de loc și care sfințesc locul. Dezvoltarea impetuoașă a învățământului (cu generalizarea celor zece clase și în unele locuri a unor secții serale liceale) și adus în Oaș cadre didactice din toată țara, unii (dintre cei mai buni) statornicindu-se și implicându-se cu trup și suflet în viața comunității respective, pe care o slujesc cu cinste și devoțiune.

O nouă înfățișare

Dacă frumusețea Țării Oașului a constituit dintotdeauna un mijloc de atracție pentru vilegiaturisti (ca de altfel și originalitatea și robustețea folclorului și a ernografiei zonei), chipul acesteia capătă azi o nouă distincție. Lacul de acumulare și agrement de la Călinești-Oaș este un exemplu de intervenție benefică a omului asupra naturii, cu consecințe economice importante dar și turistice în zonă... Mai impetuoașă, însă, s-a dezvoltat în economia, în latura ei industrială: au apărut puncte fierbinți noi, alături de mai „vechile” SIL Bixad și „Oșana” - Negrești-Oaș; pe teritoriul comunei Turț s-a deschis Mina Turț-Socca (cu însemnate rezerve de mineruri complexe neferoase) ce implică dezvoltarea investițiilor și se constituie ca un argument în plus pentru trecerea Turțului la condiția de oraș agroindustrial; orașul Negrești-Oaș și-a adăugat întreprinderea de prelucrare a inului, Întreprinderea de tricotaie, cooperativele meșteșugărești Prestarea și Construcția, noua spital (aflat în construcție, având și o secție la Turț), două licee (industrial și agroindustrial), CPADM-ul, rămânând deschisă dorința unanimă de construire a unui club modern muncitoresc, alături de vechea casă de cultură devenită necorespunzătoare. Toate acestea modifică structura populației, canalizând o bună parte a acesteia spre industrie. Țăranul oșan s-a adaptat ușor și repede la noua sa condiție muncitorească, pe care o onorează cu rîvnă și conștiințiozitate provverviale... N-am auzit niciodată vorbindu-se despre oșeni leșei, ci doar despre hărnicia lor încrâncenată. O dovedește și chipul nou al satelor: Certeze este o așezare în care 95% din case sunt noi, iar cele mai multe, vile cu etaj și diverse anexe, garnisite gospodărești cu tot ce trebuie: de la covoraș persane la televizare color, aparatură video, „dacii”, „aroc”-uri etc... Exemplul Certezei este luat de Bixad și contaminează mai departe alte localități, schimbând puternic vechea lor condiție rurală.

Chipul nou al Țării Oașului se oglindește în chipul nou al oșenilor - harnici, mândri, demni, omenoși, inventivi și stăpâni pe destinul lor.

Ovidiu SUCIU
România Literară, nr. 7/1989

ȚARA OĂȘULUI

Oșenii au știut dintotdeauna să-și conserve tradițiile populare. FOTO: AGERPRES

DE LA FABRICA DE MÂNCARE LA CIRCUL FOAMEI

(Urmare din pag. 1)

Cum spuneam, exista o logică a politici privind sănătatea, izvorată din indicațiile lui Ceaușescu. Să te hrănești rațional, să-ți întretii sănătatea, să nu te îmbolnăvești, să nu bați spitalele, să nu crească cheltuielile cu bolnavii. Suna bine.

La deschiderea Complexului de mâncare Delfinului era festival. S-au băgat de toate, carne, mezeluri, brânzeturi, verdețuri, semipreparate, conserve. Ca la Ziua recoltei, la expozițiile culinare și vizitele de lucru în județe toate la un loc. În celelalte alimentare și hale, pustiu. Evident, aprovizionarea era făcută rațional, cu cât aveai dreptul. Marți pui, miercuri pește, vineri porc... La semipreparate era bătaia mare, deși prețurile săltau vizibil. Se spunea chiar că era o modalitate pentru a scumpi carnea. Preparată, puteai cumpăra cât voiai. Vorba vine, atât, dar să ajungă și celor de la rând (în condițiile unui belșug aproximativ, se redefiniu și termenii: aici stătea la rând, nu la coadă; cozi erau la alimentarele obișnuite). La raioanele de tip Gospodina găseai, între altele: macaroane la cuptor, pește prăjit, friptură la tavă, ouă umplute, orez cu lapte, griș cu lapte, musaca, salate, șnițelele veneze erau grozave. Mari, la prețuri bune. Ca la Robinson, celebrul restaurant-hotel din Predeal, renumit pentru șnițelul imens, pe care nu-l puteai mânca la o masă și luați restul în cameră. Mă apropiasem de un vânzător de la semipreparate, unul Dorel și nu mai știu cum. Într-o zi vânzătoare erau și doi bărbai. Unul era dom' Dorel. Era mândru că lucrează în cadrul unui centru atât de prosper. Înalt, halat de un alb impecabil, aer distinc. Politicos, amabil și cu gesturi elegante. Părea școlit la centre de protocol. Avea ce vinde și dădea încredere populației.

În 1989, complexele agroalimentare ilustrau dezastrul: rafturi goale, marfă alterată FOTO: Andrei Pandele

Femeile erau inebunite după el. Dorel era noua față a comerțului socialist. Lini aducea aminte de un agent de circulație, care prin anii '70, "oficia" la intersecția din fața Casei Centrale a Armatei, pe când se europenizase Miliția fiindcă țara era plină de turiști străini: zâmbet seducător, glas, mișcări de șef de orchestră, iar pe piept, un ecuson pentru străini "Je parle français", nu amenda, te mustră părințele. Dorel n-avea ecuson. Dar avea mâncare. În spatele complexului, spre lac, pe unde se făcea aprovizionarea, se aflau și două sau trei pescării. Piața țărânilor, lipită de complex, era și ea bine aprovizionată. Mai târziu, când complexul începuse să se mai golească, iar marfa nu mai era ca

de expoziție, se practica și trocul între țărâni cu marfa mai frumoasă și măcelari, vânzătoarele de la pâine etc., fiindcă țărânu nu era arondat în Capitală. Nu era greu de înțeles de unde venea bunăstarea subită, de vreme ce bătea vântul prin alimentarele și băcăni. În subconștient, fiecare trăiam cu teama că minunea nu va ține. Și n-a ținut. Căderea complexurilor a fost dramatică. Primul semn: pe la ora 5:00 după-amiază, marfa se cam termina. În curând s-a terminat pe la prânz. Apoi n-a mai fost decât dimineața, cu cozi interminabile, și tot așa. Au venit zilele când prin complex sufla vântul. Nici legumele nu mai erau ce-au fost odată. Dorel era din ce în ce mai

pleoștit. Într-un târziu a dispărut de tot. Fabrica de mâncare se umplea de conservărie. Cu excepția arondaților, care-și luau de aici rația, nu mai rămânea decât piața țărânilor. Într-o mastodont din beton și o alimentară de cartier nu mai era nici o diferență. Fără mâncare, Fabrica de mâncare era inutilă și deprimantă. Până în '89 s-au construit doar două complexuri agroalimentare, la Delfinului și Unirii. Următoarele patru n-au mai apucat să fie terminate, iar pe betoanele lor, după '89, s-au ridicat mall-uri: București Mall, City Mall, Plaza Română. Cel din Rahova a fost demolat pentru a se construi, parcă, un supermarket.

Răzvan BĂRBULESCU

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Filmele trebuiau să surprindă, în mod obligatoriu, aspecte din procesul de producție în concurs au intrat peliculele: Rotorul (produsă de cineclubul Întreprinderii de Mașini Grele), Calitate, productivitate, export (produsă de Întreprinderea de Utilaj Chimic Grivița Roșie), Oamenii oțelului (produsă de Întreprinderea 23 August), Ultimul examen (produsă de Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor).

Seară de cântec și poezie

Românii își începeau week-end-ul de o zi. Nu puteau face mare lucru. Mai ales iarna, printre metodele de petrecere a timpului liber un loc însemnat îl aveau cenaclurile sau șezătoarele literare. Povestea unui astfel de eveniment o găsim relatată de scriitorul Ion Alexandru în ziarul Găscim din nr. 7/1989: „Am ajuns la Craiova, cu Dan Nasta, invitați ai Teatrului Național, să cinstim prin poezie cele șapte decenii trecute de la Unirea tuturor românilor. Ningea. Orașul era în alb. Înaintăm anevoie spre teatru. Un ceas electronic arată ora și temperatura: șaisprezece și șapte minute, minus două grade. La ora asta suntem așteptați. Dacă sunt zece în sală pe o astfel de zloată, e bine. Am cerut sala mică insistent. La Craiova o seară de poezie fără muzică, fără nici un sprâjn dinafară, credeam, este pentru un grup foarte restrâns cu puțină. Ajungem în culise: suntem întâmpinați. Sunt rugați să pofesc în sală; a trecut șeful academic. Nu-i nimic, va fi un colocoliv. Las paltonul și ciucula, iau cartea de versuri în mână și pășesc în fața uriașei

cortine aurii neridicate. Sala mare a Teatrului arhiplină. Găzduiește șapte sute de oameni. Foarte mulți tineri. Este ocupat până și pe margini ultimul loc.

În Craiova, între olteni, aici în Cetatea Băniei, este cu puțință a se umple de bunăvoie sala Teatrului Național până la ultimul loc, pentru a se asculta poezia legată de eveniment și fapături istorice ale acestui neam. Nesiliți de nimeni, șapte sute de tineri cumpără bilete și intră în sală să asculte versuri despre Constantin Brâncoveanu și Alba Iulia, despre Logosul inimii omului. Îți dau inima lor. Sunt gata să te ovaționeze în picioare, să-ți aducă zeci de crizanteme dacă le-ai da inima ta, nici mai mult nici mai puțin inima ta în flăcări atinsă de Logosul iubirii, frații noștri cei din Oltenia, ale căror femei - spunea Mircea Eliade - aprindeau lumânări pe margine drumurilor când suflauetele celor căzuți la Mărășești se întorceau acasă de pe front, într-o veșnică dăinuire.

Știință și literatură în cinstea „Tovarășului“

La Comitetul Central s-a decis ce cărți vor fi publicate pe parcursul anului 1989. Din nou în fruntea listei era „Tovarășul“ - lucrări scrise de el și pentru el. „Proiectul tematic editorial pe anul 1989 a fost întocmit și îmbunătățit pe baza Tezelor din aprilie, a indicațiilor, orientărilor și aprecierilor cuprinse în magistrala Expunere prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la sediția comună a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român, a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești, din noiembrie 1988. În proiectul de plan pe anul 1989 au fost incluse lucrări valoroase care reflectă profunde transformări revoluționare din societatea românească, superioritatea orânduirii noastre noi, mărețele

înfăptuiri din anii construcției socialiste.

Ca evenimente de prim ordin ale anului 1989 se înscriu noile lucrări din opera fundamentală a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu - volumele 31 și 32 în limba română, 30 și 31 în limbile de circulație internațională - precum și 11 titluri noi din seriele „Din gândirea social-politică“, „Din gândirea filosofică“, „Din gândirea economică a președintelui României, Nicolae Ceaușescu“.

Proiectul de plan cuprinde numeroase lucrări dedicate marilor evenimente politice și aniversări ale anului 1989: Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român; 45 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944; 50 de ani de la marea demonstrație antifascistă de la 1 Mai 1939 și 100 de ani de la prima sărbătorire în țara noastră a zilei de 1 Mai. În ceea ce privește literatura beletristică originală, proiectul editorial pe anul 1989 înscrie cu precădere lucrări inspirate din viața actuală a constructorilor societății socialiste, care pun în lumină efortul eroic al întregului nostru popor pentru ridicarea patriei pe trepte tot mai înalte de civilizație și cultură, trăsăturile moral-politice ale omului nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, animat de nobilele sentimente de dragoste față de patrie și partid.

Totodată, proiectul de plan cuprinde un număr sporit de lucrări destinate propagandei externe, prin care să se asigure o mai amplă informare și cunoaștere peste hotare a bogățiilor spirituale a poporului român, a trecutului său istoric, a civilizației și culturii sale, a experienței și realizărilor de prestigiu obținute în edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate, cu deosebire în «Epoca Nicolae Ceaușescu» (Arhivele Naționale, Fond CC al PCR-Secția Cancelarie, dos. nr. 7/1989).

Ilarion ȚIU

GASTROPOLITICII

Curiozități culinare ale fraților noștri de gintă latină

Pe vremea când eram pionier și un vâstar de nădejde al patriei, îmi plăceau tare mult macaroanele. Dar nu neapărat să le mănânc. Foarte dure, de altfel, le foloseam ca un înlocuitor al paiului. Deși le vedeam din când în când în filme sau în reviste, nu știu de ce nu aveam și eu un pai adevărat cu care să beau apa minerală sau oranjada (de fapt, coji de portocale lăstate să plutească într-o carafă de sticlă). Trecând peste gustul ușor ciudat pe care-l căpăta sucul, macaroana își indeplinea sarcina cu destul de mult succes, spun eu, deși, oricât de multă grijă ai fi avut, în cele din urmă tot se înmuia. Fără pai, pardon macaroană, nu prea mai aveam chef să beau suc ca în filme. Macaroanele care scăpau „supliciuului“ erau folosite pentru a prepara, ce altceva, decât macaroane cu brânză? Cu ou, zahăr, lapte și un rest de brânză, ce se întărise nițel pe unul dintre rafturile frigiderului. Era unul dintre deserturile ușor de preparat și, în același timp, foarte gustoase. Cam așa înțelegeam eu atunci rostul macaroanelor. După Revoluție, însă, macaroanele au fost eclipsate de spaghetti, penne, lasagna... Cuprinse sub denumirea generică de paste, nu toate preparatele care le aveau la bază erau obligatoriu deserturi. Servite la felul doi, aveau diferite sosuri din carne, legume, brânză, suc de roșii. Multă vreme am refuzat să mănânc altceva decât macaroane cu brânză dulce, considerându-le pe noile sortimente sosite în bucătărie ca fiind de-a dreptul de nemăncat. Interdicția nu a fost însă de lungă durată, în scurt timp îndrăgostindu-mă iremediabil de bucătăria italiană.

În 1989, Italia era una dintre țările despre care orice pionier sau tucist ar fi putut spune câteva cuvinte: patria strămoșilor noștri, romanii, Columna lui Traian de la Roma, ridicată în cinstea cuceririi Daciei de către Traian, pentru a aminti informațiile de bază.

Preparatele italiene, însă, reprezentau încă o necunoscută pentru mulți dintre români. Cu toate acestea, oaspeții italieni erau serviți în restaurantele românești cu preparate ca la mama lor acasă: spaghetti carbonara, milaneze, risotto, lasagna, supă menestrono sau pizza. Așadar, conform „Ghidului orientativ - preferințe și obiceiuri pentru grupuri de turiști“, editat de Ministerul Turismului, „Italia posedă o bucatărie bogată, în care se realizează o gamă variată de preparate culinare. Se caracterizează prin folosirea pastelor făinoase foarte diversificate ca sortiment, mult mai întinși și mai diversificat ca la alte popoare“. Sunt scoase în evidență o serie de caracteristici, dintre care cea mai interesantă pare a fi folosirea vinului pentru prepararea mâncărurilor (fapt ce ar fi putut fi socotit drept risipă pentru mulți dintre românii ce nu aveau „relații“ și abia reușeau să încropească ceva de mâncare din puținele alimente ce erau etalate în rafturile magazinelor). Urmează uleiul de măsline adevărat, și nu cel „fabricat“ de orice gospodină. După cum vă amintiți, măslinele, atunci când se găseau, se puneau în borcane de sticlă de 400 g sau 800 g, se turna ulei (din acela vărsat, pus cu polonicul dintr-o oală mare, pe fundul căreia sălășluia o măzgă deloc ademenitoare), se acoperea bine cu un capac și se păstra în frigider, urmând a fi folosit la salata orientală sau decor pentru cea boeuf, neapărat la mese festive. Urmează la rând fructele de mare. Intuind poate caracterul lor ambiguu în mințile infometate ale semenilor lor, autorii ghidului s-au gândit să le explice înțelesul: „Se consumă cu multă plăcere pești mici, midii, crabii, homarii, langustă, melci, stridii, cunoscute sub numele de FRUCTE DE MARE (Frutti di mare)“. Dar oare cine văzuse până atunci în carne și oase, ca să zicem așa, un homar sau o langustă? Ei bine, italienii aveau mereu parte de așa ceva. Nu numai că le vedeau, le mai și mâncau! Asta da invidie...

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

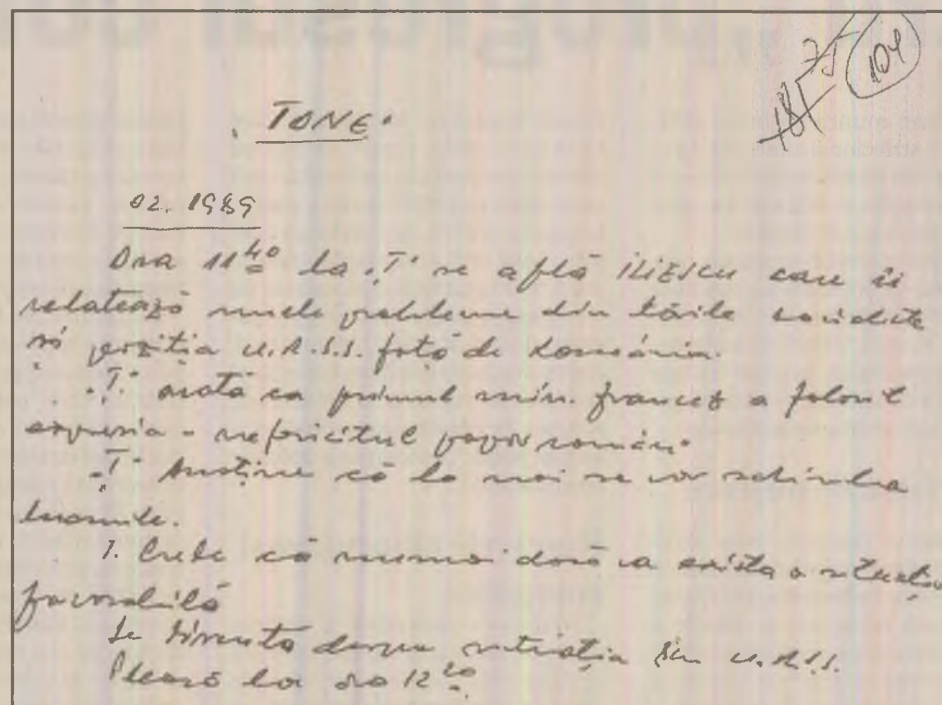
Sau poate astfel cineva, conștient, arată pe față lui o nouă dimensiune. Se exersează în a dăd ceva nou, cum se exersează pe față bolnavilor moarte. Gabriela Melinescu, Jurnal suedez II, Iași, Polirom, 2002, p. 231-232

A apărut cartea criticului Eugen Lovinescu, volumele 6 și 7, dar tirajul trebuie să fie confidențial, de vreme ce la librăriele mari din oraș au sosit doar câteva exemplare, repede dispărute, evident. Nici la depozit nu se mai găsește, cu toate intervențiile.

Cris mă lămurește, în cele din urmă: unul dintre volume conține

Pagini de război (1916). Comparând cu Ediția Princeps, noua ediție („critică“) e croșetată peste tot și îi lipsește textul despre C. Stere. În plus, ce se spune acolo (și cât a rămas!) nu e de nasul marelui public, desigur!

Mircea Zaciu, Jurnal IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 403

Facsimil al uneia dintre interceptările cu tehnică operativă din dosarul lui Petre Țuțea. Numele de cod ale „obiectivului“ erau „Economistul“ și „Tone“ FOTO: Arhiva CNSAS

Pentru urechile securiștilor, Petre Țuțea îi înjura pe denigratorii lui Ceaușescu

(Urmare din pag. 1)

Și, mai ales, ar fi făcut mai convingător, lămurindu-l, momentul de grație din temnița de la Aiud când, cu ocazia unei «vizite de lucru», ministrul Dăghici i s-a adresat de sus lui Țuțea cu întrebarea: «Dar tu ce profesie ai, mă?», la care răspunsul a căzut năpraznic, în auzul tuturor deținuților adunați în curtea închisorii: «Eu sunt de profesie român!».

Din păcate, aflați în vânătoare permanentă de dușmani ai țării, securiștii și-au găsit și ei ceva de lucru urmărindu-l pe Petre Țuțea și studenții care veneau la el. Nu li s-a părut lucru curat! Au montat aparatul de ascultat prin perete din apartamentul vecin. Nu au putut înțelege că nu se află nimic în spatele aceluia aranjament. Conspirația care a dus la așa-zisa revoluție din decembrie se organiza și avansa de nimeni deranjată, iar Securitatea era preocupată de pericolul Țuțea! Cine știe ce nenorocit de colonel sau general și-o fi zis că a descoperit un cuib de vipere legionare și că trebuie tăiat în carne vie, cât nu este prea târziu... Deh, cu dușmanii poporului nu e de glumit! A declanșat astfel o anchetă, protestească și neprofesională, făcând din țântar armăsar, și i-au chemat pe studenții la lungi și înjositoare interogatorii. Li s-a pus în vedere băieților să nu mai calce pe la bătrân, dacă vor să-și termine facultatea. Ancheta s-a lărgit, cuprinzându-i pe toți cei care îi călcau pragul, chemați la Securitate să se explice, să se justifice; ce anume-i făcea pe ei să meargă

pe la Țuțea asta care își zice profesor, dar în viața lui nu a avut în mână un catalog?!

Așa a ajuns la Securitate să le dea declarații și vecinul meu Pan Izverna, medicul poet, unul dintre medicii care i-au purtat de grijă ingerește lui Petre Țuțea. Când s-a întors acasă de la Securitate, deși fusese avertizat să nu mai povestească nimănui de anchetă, a venit la mine - locuim în același bloc, și mi-a povestit ce și cum, avertizându-mă că urmează să fiu și eu chemat la Securitate. Am avut astfel timp să reflectez și cred că am găsit cea mai bună ieșire: am făcut un memoriu către ministrul de Interne, către șeful Securității deci, în care explicam ce aiurea în tramvai este toată ancheta, lipsită de obiect, cei care mergeau la Țuțea neavând nici o legătură cu periclitarea securității statului. Iar ca să fiu sigur că ajunge memoriul meu la destinatar și nu rămâne fără efect, m-am dus cu memoriul la Dumitru Radu Popescu, președintele Uniunii Scriitorilor, și i-am rugat să-l dea el ministrului de Interne. Nu mai știu cine era...

Urmarea a fost că nu am mai fost chemat, ancheta s-a închis, dar a rămas ca studenții să nu mai calce pe la Nea Petreache, în locurile Dumitru Radu Popescu a plătit din banii Uniunii ca Țuțea să aibă un fel de valet, pe celebrul Udrște, care venea zilnic să vadă ce nevoi are domnul profesor.

Mai demult, domnul profesor mă avertizase, ca și el Simion Ghinea, că periodic sunt chemați la Securitate să dea declarații despre ce au mai făcut, cu cine s-au mai văzut, ce au vorbit. Li s-a părut corect ca eu

să știu, cu subînțelesul că, dacă eu consider că nu e bine să mă văd cu ei, ei mă înțeleg. Le-am răspuns că nu am nimic de ascuns și că ce vorbesc cu danșii vorbesc și cu altă lume, cu colegi, cu studenți... Așa că să nu ascundă nimic la Securitate în privința mea. De ce nu mă temează?, asta e altă poveste, pentru altă ocazie. Ar trebui căutate în arhive notele semnate de Țuțea și Ghinea. Au fost publicate în 1990 notele semnate de Corneliu Coposu în aceleași condiții, dar nemercurile care le-a publicat le-a prezentat ca turnători. Ca opera unui «informator!» Nici vorba! Decât doar dacă acele note au vătat pe cineva la inchoisoare sau în bucluc. Erau în mare măsură formale, birocratice securitiste... Iar inchoisoare politică nu s-a mai făcut după 1964 decât foarte puțin, cazuri izolate, nu a mai fost un fenomen de masă. Mai multe persecuții politice, ale unor disidenți, s-au dovedit după 1989 că făceau parte din scenariul «revoluției», urmaș să legitimize ascendența politică vertiginoasă postdecembristă a unor «revoluționari», printre ei și Aurel Dragoș Munteanu, numit director al Televiziunii, ambasador la ONU, ambasador în SUA... Probabil singurul ambasador român care la eliberarea din funcție nu s-a mai întors în patrie. Oare de rușine?

În primăvara lui 1989 i-am găsit într-o dimineață pe «domn' profesor» foarte nerăbdător să stăm de vorbă. M-a întrebat dacă «e adevărat că la Europa liberă au dat o știre despre Ceaușescu, cum că România poate oricând să fabrice bomba atomică?». Da, auzisem și eu, i-am dat detalii, i-am

spus că Alecu Cuturicu, prietenul meu, cu care fuseseam cândva la dânsul, tocmai la asta lucra, la bomba atomică... Atunci Țuțea s-a ridicat din pat în picioare și și-a făcut câteva cruci largi, popești, rostind un răsănor: «Îl bag în p... mă-sii pe ăla care o să-l mai injure pe Ceaușescu!». Radia de fericire. Măsura camera în pași energici de parcă aștepta să se hotărăscă ce să facă mai

departe. Nu prea împărțeam entuziasmul său. «Ce mare ispravă e să avem bomba atomică, domnule profesor?». Mi-a răspuns mirat de naivitatea mea: «Păi, dacă avem bomba atomică, neicușorule, altfel vom sta de vorbă și cu Budapesta, și cu Kievul!». Chestia cu Budapesta o înțelegeam, dar ce căuta în premoniția sa Kievul? Nu i-am cerut

lămuriri, m-am lămurit singur peste câțiva ani, mult după 1990, când cu toții ne-am trezit cu acest vecin nou, Ucraina. Vecin nou și mult mai incomod decât Rusia. Cum de se gândise Țuțea la Ucraina ca ar fi mai periculoasă decât Ungaria și ceilalți «adversari» clasici? Cum de văzuse atât de bine viitorul nostru?

Da, Țuțea a avut țaria și onestitatea de a-i injura pe comuniști «nuanțat», apreciind de fiecare dată când Ceaușescu și regimul său dădeau semne că le calcă pe urme legionarilor. Deseori l-am auzit spunând că «am vrut și noi o Românie puternic industrializată și înarmată până în dinți. Cu o populație de 60 de milioane în 1980!». Iar ce ar fi vrut Țuțea cel mai mult să facă, trebuia pe care se considera că o poate face el cel mai bine, era să fie legionar, să conceapă direcții de dezvoltare pentru neamul românesc, propriu-zis direcții de împlinire a vocației cu care Dumnezeu a lăsat fiecare popor. Nici urmă de sovism în ce gândea. Era un naționalist total și deseori, cerându-i-se să definească naționalismul și patriotismul, spunea că «a fi patriot este o obligație stabilită prin lege. Când țara țî-o cere, mergi la război și îți dai viața pentru gila străbună. Nu-i poți cere însă cuiva să fie naționalist, căci a fi naționalist este o vocație. Naționalist nu-și dai viața pentru neam, ci și-o dedici în totalitate și în tot ce faci!».

Extrasele din dosarul CNSAS apărute în numerele anterioare au fost preluate din „România literară“ nr. 51/2007 Carmen DRAGOMIR

DEZARMAREA ÎN BLOCUL ȚĂRILOR COMUNISTE

Ca peste tot în lume, și în Uniunea Sovietică pulsul vieții publice, starea de spirit a opiniei publice și climatul politic în general se reflectă în coloanele ziarelor. Chiar în aceste zile de perestroică și glasnost, presa din URSS exprimă numai vederile oficiale. În ultimul timp, mass-media din Moscova a dezbătut pe larg discursul lui Gorbaciov rostit la ONU, prin care a anunțat reducerea unilaterală a forțelor armate. Spre deosebire de interpretările ziarelor rusești, comentarii din Occident sunt ceva mai rezervate. Ei consideră că este vorba de o simplă măsură de economie bugetară, care se explică prin faptul că „Cine are prea mult are de unde să dea” și că, în aceste împrejurări grele pentru economia sovietică, guvernul din Moscova a ajuns la convingerea că este un lux inutil să întrețină efective militare fără o necesitate practică. Gorbaciov este atât de convins că a fascinat lumea liberă, încât nu mai este cazul să întrețină o armată prea mare cu cheltuieli epuizante.

Președintele Germaniei răsăritene nu este de acord cu politica „deviaționistă” a omonimului său sovietic și, pentru a-și demonstra independența față de marele său aliat, a început să aplice măsuri antirussești: a suspendat apariția în Berlin a revistei Sputnik și a refuzat o serie de filme ale cinematografului sovietice. În schimb, spre surprinderea generală, s-a raliat la inițiativa de dezarmare a lui Gorbaciov, care, pe cât se pare, a ridicat prestigiul președintelui Uniunii Sovietice. Într-un discurs rostit săptămâna trecută, președintele est-german, Honecker, a anunțat că va reduce cu 10.000 de oameni armata RDG, cu 600 numărul blindatelor și cu 50 avioanele de luptă, ceea ce va totaliza o reducere a bugetului militar cu 10%.

Gestul președintelui est-german n-a produs însă efectul scontat, din cauză că cifrele anunțate de el nu corespund unei realități controlate. Datele sunt trucate după clasicul sistem comunist de a spune adevărul numai pe jumătate. Cei 10.000 de oameni pe care își propune să-i scoată de sub arme nu reprezintă 10% din efectivul de 172.000 de oameni menținuți sub drapel plus cadrele paramilitare. Constatarea, ca să nu-i spunem demascare, a fost făcută de Institutul internațional de studii strategice. Scoaterea din serviciu a 600 de tancuri reprezintă abia o cincime din totalul de 3.000;

Erich Honecker considera Perestroica sovietică ca fiind o doctrină „deviaționistă” FOTO: Yury Abramochkin / RIA Novosti

cele 50 de avioane militare la care vrea să renunțe reprezintă numai o șeptime din cele 350 de aparate de luptă aeriană aflate în serviciul armatei sale. Ceea ce l-a determinat pe Honecker să intre în concurență cu rivalul său în chestiunea dezarmării trebuie să fie sau interesul de a diminua prestigiul acestuia, sau câștigarea favorurilor capitalului străin. Indiferent de motive, fapt este că dezarmarea propusă de blocul est-european stă încă sub semnul unor condiții inoventive.

Reduceri în domeniul militar au fost anunțate de Polonia și Ungaria, nu și de Bulgaria și Cehoslovacia. În ce privește România, ea nu s-a simțit obligată să participe la această nouă ofensivă a dezarmării, deoarece încă de anul trecut a anunțat o reducere a bugetului militar cu 5%, înaintea celorlalte țări comuniste. În Occident, nimeni nu s-a arătat prea entuziasmat față de reducerile minore anunțate de comunistii care, chiar dacă ar fi autentice, nu stabilesc forțele celor două blocuri. Faptul a fost subliniat de Manfred Woerner, secretarul general al pactului NATO, care într-un interviu acordat presei sovietice a pus

lucrurile la punct declarând: Forțele noastre – e vorba de forțele NATO – sunt inferioare celor ale Pactului de la Varșovia. De aceea, dacă vrem să contăm pe securitatea noastră, este imposibil să procedăm la reduceri unilaterale în domeniul armamentului. Nu mă îndoiesc de bunele voastre intenții, dar ceea ce mă neliniștește este potențialul vostru superior, forța efectivă a trupelor voastre, pe lângă faptul că Pactul de la Varșovia se bucură și de oarecare avantaje strategice naturale.

Gesturile de bunăvoință nu lipsesc, dar nu se poate pune baza pe ele atât timp cât se nu știe cât sunt de sincere sau sunt destinate propagandei. Nu e deloc întâmplător că Germania răsăriteană a anunțat reducerea efectivă a forțelor militare exact în zilele când Germania federală a trebuit să anunțe că, din motive demografice – mare deficit de nașteri –, trebuie să reducă recrutările de soldați și să prelungească stagiul serviciului militar obligatoriu de la 15 la 18 luni. Într-o oarecare măsură, nici intențiile Uniunii Sovietice în materie de dezarmare nu pot fi acceptate fără un minimum de suspiciuni. Astfel, s-a dovedit inexactă afirmația lui Viktor Karpov,

ministrul adjunct de Externe, care afirmase că rachetele cu bătaie scurtă în serviciul rușilor sunt numai câteva zeci, când în realitate numărul lor se ridică la 1.365.

După părerea oamenilor politici de la Washington, o dezarmare reală nu poate începe decât de la un nivel de egalitate. În echipa președintelui Bush se găsesc politicieni care nu și ascund neîncrederea în perestroica, de la care se așteaptă mai mult. Pe americani îi îngrijorează nu numai lipsa de sinceritate din partea blocului comunist în problema dezarmării, dar și faptul că acest bloc își păstrează vechile alianțe cu țări extremiste, care au constituit întotdeauna un motiv de discordie cu Statele Unite. De aceea, impresia exprimată de consilierii ai lui Bush că Războiul Rece încă nu s-a terminat nu trebuie luată prea ușor.

S. Schafferman
Viața noastră (Israel),
februarie 1989
Articol primit prin bunăvoința
doamnei DITZA GOSHEN,
coordonatoare a Centrului de
Studiu și Cercetare a Istoriei
Ereilor din România de la
Universitatea Ebraică din Ierusalim

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

La ferma de taurine a CAP Slivna, vacile fătau fără asistență sanitar-veterinară

„În dimineața asta a fost vorba să venim mai devreme”, ne-a spus cu convingere Gheorghe Virgolic, îngrijitor la ferma de vaci cu lapte Bălăbănești. Într-adevăr, la ora 5:00 s-a prezentat pe linia grajdului, luându-și în primire lotul de vaci pe care le îngrijește de mulți ani. Modest, cu înzire de înțelepciune – la Moromete – se lasă antrenat la vorbă – mai ales că, la acea oră matinală, în afară de el nu venise nimeni la program. Are 20 de vaci în îngrijire și exploatare. În lactație sunt numai 7, pe zi obținându-se în jur de 13 litri de lapte. Este de acord că-i destul de puțin, dar... „Fiindcă seara, vacile recent fătate alăptează vițelii, iar celelalte nu mai dau lapte deloc.” Și apoi, animalele sunt slăbite...

Între timp, adică după jumătate de oră aproape, un alt îngrijitor – Gheorghe Anghelută – care, stând mai departe de fermă, vine la program ceva mai târziu. După el, cam la ora, 5:30-6:00, toți vor fi la treabă, inclusiv Ionel Ifrim, șeful fermei. Până atunci, ne spune cu mahnire că are în lot vaci de la care obține doar un litru de lapte pe zi. „Sunt bătrâne, degeaba le mai dăm de mâncare. Și apoi, nici furajarea nu-i ca la carte: 2-3 kg de fân, 7-8 de siloz și în jur de 10 kg de cocei tocați în amestec cu paie. Nici un punn de gozuri nu primesc. Dacă am avea oleacă de fătă... Dumitru Romanțiș – un alt îngrijitor, a sosit la fermă la ora 6:00.

Ne declară cu dezinvoltură că se scoală și vine la program după huriul mașinilor, neavând ceas deșteptător. Probabil că la Bălăbănești nu există nici un cocoș în comună, din moment ce până și conducerea fermei a venit la muncă după ora 6:00. Este adevărat că atât Aurica Tașcă, vicepreședintele cu probleme de zootehnie, cât și Ionel Ifrim, șef de fermă, au fost numiți în respectivele funcții de câteva zile. Poate tocmai de aceea aveau datoria să fie prezenți la program printre primii!

Așa cum ne-am convins la fața locului, îngrijitorii ce-și desfășoară activitatea în ferma de taurine a CAP Slivna sunt punctuali în îndeplinirea graficului orar de lucru. La ora 5:30 toți erau la posturi. Dar printre ei se afla și Ioan Alexa, președintele CUASC Berești. „De ce tocmai aici, și chiar de la prima oră de lucru?” „Pentru că aici mai sunt încă multe probleme de rezolvat: adunarea generală l-a scos din funcție pe inginerul Constantin Diaconu, președintele unității, șeful de fermă lipsește de mai multă vreme; medicul veterinar de la Circumscripția Berești nu vine pe aici cu săptămânile; vicepreședintele cooperativei care răspunde de sectorul zootehnic e depășit de sarcini...” În concluzie, adăugăm noi, de organizarea și coordonarea muncii în sectorul zootehnic se mai ocupă doar

inginerul-șef Eugen Chiricuță. În asemenea condiții, nu-i de mirare, după cum remarcă și Gheorghe Bucătaru, despre care se spune că este cel mai priceput îngrijitor de vaci, că paznicii de noapte sunt simpli supraveghetori (în loc să se ocupe de reșeazărea în ieslele grajdurilor a furajelor imprăștiate sau de curățenia adăposturilor și a așternutului). După cum nu se vede că unii lucrători mai aruncă seara în iesle și câte un braț de paie „natur”. Ori un alt aspect: în timp ce maternitatea e aproape goală, vacile fată prin grajduri, fără nici o asistență sanitar-veterinară. Și tot în capitolul „problem” se înscrie și nepăsarea manifestată de majoritatea îngrijitorilor față de igiena corporală a vacilor și igiena mulșului sau de calitatea furajelor administrate în rația vacilor. Nu mai departe, în ziua raidului nostru, cele 422 de vaci (260 în lactație) primiseră un tain de lucernă insilozată, dar cu un grad avansat de alterare, încât... stătea neconsumată. Am aflat că acest furaj se administrează doar de la data de 2 februarie a.c. Efectul: dacă la data respectivă producția mărfa era de 240 de litri, după circa o săptămână a scăzut la 160 de litri (!!).

Raid realizat de Victor PĂRLOG și Grigore LAZAROVICI
Viața nouă, jud. Galați,
nr. 13141 din 1989

anunțuri

VÂNZĂRI
Vând cadru și piese motocicletă M 72, set motor și diferite piese Aro Diesel.
Motor de tăiat lemne Drujba, analizor fotocolor și piese de schimb pentru drijub, set cilindru apiston lanțuri.
Dormitor Lucian nou, divers mobilier, frigider, televizor, sobă Vest.
Vând masă, 6 scaune de la sufragerie Nina.
Serviciu ceai Rosenthal, televizor Sirius, rochii deosebite. Cumpăr Triumph Sport.
Sufragerie Chipendalle: buffet, vitrină, masă 8 scaune, lustră, fotoliu pat, 3 fotolii, oglindă venețiană, scurtă bărbat talia 48-50.

Vând chitară bas marca Klira.
Smoking nou măsură 50, rachetă tennis Finn grafit.
Convenabil, studio cu saltea, dulap triplu, masă, fotolii.
Valize mari, ușoare, deosebite. Cumpăr obiect porțelan sfesnice deosebite.

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Persoană cu experiență îngrijesc copil mic, la domiciliul său.
Teatrul Ion Creangă încadrează pentru activitatea de aprovizionare absolut liceu. Relații suplimentare la sediul din Str. Pictor Verona nr. 15.

să râdem cu ei!

– Cunoști alfabetul?, întreabă învățătorul pe unul din proaspeții elevi.
– Desigur, răspunde acesta.
– Bine, atunci spune-mi repede ce urmează după „A”?
– Toate celelalte litere, zise micuțul cu promptitudine.
O doamnă în vârstă intră într-o cofetărie și comandă:
– Vă rog două scleroze cu multă frișcă!
– Dar, doamnă, nu avem o astfel de prăjitură!
– Imposibil, replică doamna, chiar ieri am cumpărat de aici trei scleroze la pachet.
– Iar eu vă repet că nu ținem o ast-

fel de prăjitură. Poate încercați totuși să vă amintiți cum se numea exact.
– Asta-i bună! Auzi la ea ce pretenție; să-mi amintesc exact! Ca și cum la eclerul de care sufăr, mi-aș mai putea aminti ceva!
Pentru a părea cât mai familiar, doctorul să adresa pacientului:
– Așadar ne doare capul, stomacul, avem febră, ametele... Ce facem în acest caz?
– Doctore, cred că cel mai bine ar fi să ne adresăm amândoi unui alt medic.
Almanah Perpetuum Comic '89 Urzica

Cultul sacrificiului pentru „progresul colectiv”

Viața românilor din 1989 era conștința unor decizii mai vechi ce particularizează politica lui Ceaușescu. În 1985, politologul Anneli Ute Gabanyi, în acel moment șeful secției de cercetare la Radio Europa Liberă, le analizează într-un raport pe cele privind munca, salariile și libertatea de mișcare a forței de muncă, restricțiile de consum energetic și termice ale oamenilor.

Munca și salariile

Sub masca „reformării” sistemului de remunerații prin așa-zisa stabilire a plăților în funcție de performanță, fără ca totuși să aibă loc o liberalizare a sistemului de planificare centralizată, salariile incasate de angajații români au fost reduse, uneori considerabil, în contextul dispozițiilor așa-numitului „acord global”. Vinderea obligatorie a „acțiunilor sociale” către muncitorii reprezintă doar o altă încercare a regimului de a reduce puterea de cumpărare a populației. Introducerea sistemului de autoadministrare și autofinanțare al noului mecanism economic în 1977 și 1978 a aruncat și mai multe poveri pe umerii populației, reducându-le o dată în plus veniturile nete. Oamenii sunt acum obligați să finanțeze (sau

să presteze) munca de întreținere, curățarea străzilor și alte lucrări publice. Au fost tăiate fondurile de stat pentru educație și cultură și au fost reduse ajutoarele de sănătate. În timpul epocii Ceaușescu, se poate discerne de asemenea o tendință restrictivă în domeniul legislației muncii. În 1973, a fost instituționalizată munca silnică, iar în 1966, o lege decreta că cei acuzați de „parazitism” erau obligați să muncească un an.

Libertatea de mișcare

În ultimul deceniu, s-au făcut simțite efectele negative ale politicii regimului de industrializare rapidă și intensivă. Emigrarea masivă de la stat a redus drastic populația rurală. În consecință, au fost introduse legi pentru a încetini ori chiar pentru a inversa procesul. În 1976, dreptul stabilirii în orașele mari era puternic limitat, iar doi ani mai târziu s-a decretat ca aceia care stăteau într-un loc mai mult de cinci zile erau obligați să se înregistreze la Miliția locală. În 1978, a fost îngrădit dreptul de a consulta un medic la alegerea persoanei; oamenii erau forțați să apeleze la unitățile sanitare unde erau arondați de către stat. În 1983, s-a decis, la o întrunire a Comitetului

Politice Executiv, că școlarii care locuiau în zone rurale urmau să frecventeze școli din satul natal, ceea ce le răpea posibilitatea de a merge la școlile urbane de mai bună calitate. O altă inițiativă cvasifeudală de acest fel a constituit-o încercarea de a-i obliga pe intelectuali și activiști de partid și de stat care lucrau la țară, dar trăiau în orașele învecinate, să-și stabilească reședința în satele unde activau. Implementarea efectivă a acestei politici s-a lovit de o opoziție considerabilă.

Rezervele alimentare și energetice

Politica de austeritate în vigoare din 1979, rezultat al crizei energetice și al datoriei, a avut repercusiunile cele mai directe și mai severe asupra nivelului de trai al populației. În 1981, au fost raționalizate alimentele de bază (pâinea, făina, carnea, ouăle, zahărul și uleiul). Țăranilor nu li se mai permitea să-și hrănească animalele cu pâine și să cumpere alimente din altă parte decât din satul lor natal. Orașenii sunt acum obligați să folosească anumite magazine din cartierelor lor. Stocarea alimentelor a devenit o practică ilegală. Faptul că aceste restricții drastice asupra

rațiilor alimentare ale oamenilor s-a baza, chipurile, pe un program alimentar „științific”, care stipulează norme alimentare raționale în funcție de vârstă, profesie ș.a.m.d., adaugă o notă de cinism strident la imaginea de ansamblu. Deși consumul energiei casnice în România reprezintă doar o mică parte din consumul de energie electrică la nivel național, regimul a impus reduceri tot mai severe ale stocurilor casnice de când a izbucnit prima criză energetică mondială în 1973. În acel an, au fost introduse primele măsuri de economisire a energiei pentru utilizatorii casnici și limite de viteză pe drumurile românești. Până în 1979, au mai fost dictate de sus restricții la lumină, încălzire și carburanți. Utilizarea energiei a fost redusă cu 20% în 1979, cu 20% în 1982, cu 50% în 1983 și din nou cu 50% în 1985 – de fiecare dată măsurat în funcție de cifrele deja reduse din anul precedent. Cu alte cuvinte, consumul de energie al unei gospodării în iarnă trecută a reprezentat mai puțin de o cincime din cantitatea pe anul 1979. Restricțiile privind circulația automobilelor au devenit și mai severe; după măsura din 1979, care permitea proprietarilor de autoturisme

vremea

Vremea a fost în general închisă. Au căzut precipitații, mai ales sub formă de ninsoare, pe arii restrânse în estul țării. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări în est, cu viteze de 35-40 kilometri la oră. Temperaturile minime au fost cuprinse între -10 și 0 grade, iar temperaturile maxime au fost situate între -3 și +6 grade. În București, vremea a fost în general închisă, iar vântul a suflat slab până la moderat.

amintiri

În 1989, „femeile muncii” aveau la dispoziție produse cosmetice exclusiv românești

Colocviu 83

ORIZONTAL: 1) Diagnosticul celor trecuți la izolare fără nici o afecțiune 2) Emanație de căldură de aproape 3) Unealtă pentru torturi – Substanță utilă, întâlnită în anumite mine 4) Aspect unțos – Îmbrăcat într-o cămașă de forță 5) Conținutul unor containere! – Lotul din afara planului de producție – Date privind evoluția vremii 6) Dă din cap într-un fel aparte – Accident de mașină produs din neatenție 7) Conferă calitatea de soț – O pereche de cipici 8) Se umple într-un anume fel – Împletitură rară, și pe față, și pe dos. 9) Adună ban cu ban – Dovadă oficială de recunoaștere a paternității 10) Eliberare din conțetare 11) Pe la începutul lunii trecute – Când sunt blânde se lasă înșelate.
VERTICAL: 1) Centru de performanță la tir – Amplasamentul celui mai mic pod din lume 2) Rezultat de răsnet înregistrat după proba de disc 3) Linia de fund a terenului – Rezultat obținut cu aranjamente 4) Producătoare de filme pentru copii – Ultimul personal de Tulcea! 5) Lait-motiv pentru o bătaie cu flori – Unitate model – Ținută în puf – Material tricatat 7) Devansează termenul de finalizare 8) Puncte cardinale marcate pe hartă – A încheia cu bine turul 9) Lansează o chemare la întrecere – Dă înainte cu vorba 10) Aparut din întâmplare – Component al unui lot reprezentativ 11) Efectul unei ieșiri necontrolate – Doi la o bere!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Dicționar: AVA Revista Rebus, nr. 14/1989